

Mikszáth Kálmán: Az a fekete folt (részlet)

...Olej juhainak
Selyem legelője,
Ezüst a nyakszija,
Arany a csengője.

És amikor végiglépdél mind az ezer darab a harmattól csillogó gyepen, a nagy kilenc vezérkos legelől, a kisebb bárányok szökdecselve, a jerkék melán, a száz bársonygyapjas ürü méltóságos komolysággal, ha így együtt van az egész nyáj, és a Merkuj kutya vígan körülszaladgálja, hogy karikában tartsa, az Olej Tamás szíve olyan nagyra húzik a kevély gyönyörűségtől, mint egy uralkodóé, ha hadiszemlét tart.

Cifra halinás bojtár kíséri a nyáj egyik oldalát, míg a bal szárnyon maga a "bacsa" baktat utánuk, gyöngéden tekintve végig kedvencein, miket egytől egyig színről színre ismer. Még a történetét is tudja valamennyinek.

... Ott az a suta toklyó egyszer eltévedt a harasztosban, befonva magát átszakíthatatlan töviságak és iszalagok közé. A Merkuj akadt rá. Becsülettel kiszabadítá onnan, s úgy féldöglötten vonszolá a nyájhoz. Okos kutya az, megérdemli, hogy nem lett belőle -- ember.

Annak a körbe futó szarvú ürünek meg amott, a fekete jerke mellett, el volt törve harmadéve a hátulsó bal lába. Az akolajtóba szorult volt bele. Olej három fadarab közé kényszeríté, s addig-addig orvoskodék mellette, hogy most olyan tökéletes és egyforma mind a négy lába, mint a parancsolat.

Az a fogatlan, vén anyajuh, mely most olyan vígan kaparja el lábával a harasztot, hogy alatta jóízűt torkoskodják a titkon nôtt fűben, bezzeg milyen himpellér jószág volt valamikor! -- kemény hideg éjjel ellett és idő előtt. Mikor a bacsa éjfél táján benézett az akolba, félig meg volt fagyva. Az anyja maga is beteg volt, s nem melengethette párájával: költözôben volt már az akkor... Olej megfogta az idétlen báránykát, és bevitte a szobába, de bizony ott is hideg volt, odafektette hát kísérletképpen a kis Anika ágyába a meleg párnák közé. —gy aludt ott a gyermek és a bárány, nem tudva egymásról semmit. Reggel, mikor felébredtek, a gyermek mosolygott a felelevenedett állatnak, az meg a farkát rázogatta. Mind a kettô örült. És sem a mosolygó gyermeknek, sem a víg báránynak nem volt már édesanyja.